

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VI. Satisfit argumentis in contrarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

est nisi diligere quod diligendum est. Ad eligere, prudentia est; nullis inde averiti molestus; fortitudo est; nullis illecebris; temperantia est; nulla superbia, justitia est. Quod autem eligamus quod precipue diligamus, nisi quo nihil melius est invenimus? ... hoc Deus est. Et de moribus Eccles. Cathol. c. 15. Nihil omnino esse virtutem affirmaverim, nisi summum amorem Dei. Namque illud quod quadripartita dicitur virtus, ex ipsius amoris vario quodam affectu, quantum intelligo, dicitur. Itaque illius quatuor virtutes. . . sic etiam definire non dubitem, ut temperantia sit amor, integrum se probens et quod amatur. Fortitudo, amor facile tolerans omnia, propter quod amatur. Justitia, amor soli amato serviens, ac propterea recte dominans. Prudentia, amor eo quibus adjuvatur, ab eis quibus impeditur, sagaciter seligens. Sed hunc amorem, non cuiuslibet, sed Dei esse diximus, id est, summi boni, summa sapientia, summa concordia. Quare definire etiam sic licet, ut temperantiam dicamus esse amorem Deo sese integrum incorruptumque servantem. Fortitudinem, amorem omnia propter Deum facile perferentem. Justitiam, amorem Deo tantum servantem, & ob hac bene imperantem ceteris, qua homini subiecta sunt. Prudentiam, amorem bene discernentem ea quibus adjuvetur in Deum, ab us quibus impediri potest.

44 Probatur denique omnibus Augustini testimonio, quibus docet solo Deo fruendum, nullam creaturam, ne ipsa quidem Christi humanitate. Hinc enim manifeste conficitur, virtutibus creatis utendum, non fruendum; eas proinde propter se finaliter non expetendas, nec amandas, sed propter beatitudinem, uti docet Augustinus lib. 13. de Civit. c. 8. & cum Augustino Lactantius 1. 3. divin. Instit. c. 12. & 17. lib. 5. c. 17. & 18. & lib. 6. c. 9. Omnibus item testimonio quibus supra cap. 2. dicit nullam creaturam propter se amandam. Nihil bene diligere nisi charitate, quodque bona voluntas (sine qua nulla vera virtus) non est aliud quam charitas, lib. de grat. Christi c. 21. Bona voluntas est ipsa charitas, homil. 8. inter 50. Quodque nihil aliud est bene vivere (quod sit ordinato virtutum amore) quam toto corde, tota anima, tota mente Deum diligere. Quod denique ad opus bonum, bene factum, natura non sufficiat. Quam tamen sufficere dicit ad opus bonum, factum amore justitiae creatae.

CAPUT VI.

Satisfit argumentis in contrarium.

45 **O**bjicies 1°. Augustinus frequenter ait, opus bonum, atque adeo virtuosum bene fieri, dum fit amore justitiae, amore veritatis atque rectitudinis, &c. Igitur ad verae virtutis actum, solum requirit amorem justitiae, amorem veritatis, amorem rectitudinis, &c.

Respondeo Augustinum id non dicere de solo amore veritatis, justitiae & rectitudinis creatae, sive prout veritas, justitia & rectitudo sunt extra Deum, in hominibus, velut in rivulis; sed prout sunt in Deo, velut in fonte omnis veritatis, justitiae & rectitudinis creatae. Ut enim dicit serm. 17. de verbis Apost. Dominus justitia est. Lib. 8. de Trin. c. 6. & 9. In Deo inspicimus incommutabilem formam justitiae, secundum quam hominem oportere vivere judicamus. Et ut significet isto sensu se loqui in locis, ubi dicit, opus bene fieri, dum fit amore justitiae, &c. amorem justitiae non semel confundit cum amore Dei, opusque factum propter justitiam, cum opere facto propter Deum, unum per alterum explicando, ut exposuit in epist. ad Galat. Nondum justitiam propter Deum, & propter justitiam diligit. Tract. 100. in Joan. propter Deum, hoc est propter veram justitiam. Serm. 15. de verb. Apost. c. 7. Amor justitiae, amor charitatis Dei. Denique epist. 144. perspicue declarat, se per justitiae amorem, intelligere amorem justitiae ut est in Deo, sive justitiae, de qua fortissimus justitiae dilector exclamat: Quis nos separabit a charitate Christi? neque mors, neque vita. . . poterit nos separare a charitate Dei. . . vide quemadmodum. . . ita conclusit, ut eandem diceret charitatem Dei, quam dixerat Christi. Et quid est a charitate Christi? nisi a charitate justitiae. De illo quippe dictum est: qui factus est nobis sapientia a Deo; & justitia; & sanctificatio. . . Qua charitas Dei. . . diffunditur in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. . . Qua charitate lex verissime impletur. De illa itaque justitia loquitur, de qua lib. de catech. rud. c. ult. dicit, quod amandus est Deus. . . sicut amatur sapientia, & veritas, & sanctitas, & justitia, & charitas. . . non quemadmodum sunt ista in hominibus, sed quemadmodum in ipso fonte incorruptibilis & incommutabilis sapientia, &c.

Objicies 2°. Quisquis amat quod Deo placitum est, bene amat. Sed quisquis amat justitiam creatam, amat quod Deo placitum est. Ergo bene amat.

Respondeo antecedens & consequens esse verum de eo qui amat quod Deo placitum est, eo fine & modo quo Deo placitum est; non de amante alio fine & modo, quam quo Deo placitum est.

Objicies 3°. Quidquid per se amabile est, amabile est propter se. Atqui omnis virtus per se amabilis est. Cum omne quod per se conveniens est homini (uti est creata virtus) per se amabile sit.

Respondeo 1°. nec hanc objectionem, nec praecedentem, depromptam esse ex Augustini doctrina, nec proinde facere contra assertionem capitis praecedentis.

Respondeo 2°. virtutem nec esse per se bonam, nec per se homini convenientem, nec per se amabilem per modum finis, sive

positivè sive negativè ultimi, sed dumtaxat per modum medii ad talem finem. Et ideo non esse amabilem finaliter propter se. Quia illud solum propter se finaliter amabile est, quod amabile est per modum finis negativè vel positivè ultimi.

Objicies 4°. Sequeretur ex dictis virtutes Philosophorum esse vitia. Quod est damnatum à Pio V.

Respondeo pro solida solutione videnda quæ dixi Prolegomeno 6. c. 15. §. 7.

CAPUT VII.

Si ne ipse quidem creata virtutes propter se finaliter ordinate amari possint, multò minus res temporales, prout ex utriusque Testamenti Scripturâ, ratione & Augustino ostenditur.

49 **O**stenditur (inquam) 1°. ex veteri Testamento Eccli. 18. *Post concupiscentias tuas non eas*, id est post cupiditates tuas, animæ tuæ permittendo, ut rerum transeuntium amorem sectetur. Ut enim Augustinus l. 83. qq. q. 33. *Nihil aliud est cupiditas (pressius accepta) nisi amor rerum transeuntium.* De quibus Ecclesiastes c. 1. solemne istud oraculum pronuntiavit: *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas.* Vanus est autem qui diligit vanitatem, ut rursùm Augustinus dicit lib. 1. de moribus Eccl. c. 21. *Procul dubio vanitates sunt, qui diligunt vanitatem.*

50 Et quid sunt res temporales, nisi divitiæ, honores, voluptates? Divitiarum propter se amorem Psalmista prohibet Psal. 61. *Divitia si affluant, nolite cor apponere.* Prohibet & Spiritus sanctus omnibus locis, quibus avaritiam culpât. Nam, ut Augustinus dicit serm. 105. de temp. *Avaritia est, esse velle divitiam.* Et serm. 47. de diversis: *Amator pecunie, vocatur avarus; honoris amator, vocatur ambitiosus; corporum pulchrorum amator, vocatur lascivus.* Avaritia verò in tantum prohibetur, ut Eccli. 10. dicatur, *avaro nihil esse scelestius.* Quod mox exponitur istâ æquipollenti propositione: *Nihil est iniquius, quàm amare pecuniam.*

51 Cùmque honoris amator sit ambitiosus, ut audivimus ex Augustino, honoris & humana gloria amorem Scriptura prohibet omnibus locis, quibus superbiam prohibet & ambitionem: unde Jeremiæ 9. *Non gloriatur sapiens in sapientia sua, & non gloriatur fortis in fortitudine sua, & non gloriatur dives in divitiis suis.* Cùm denique veneret voluptatis amator, sit luxuriosus; amatorque voluptatis cibi & potûs, sit gulosus; utriusque voluptatis amorem prohibet, ubicumque gulam & luxuriam prohibet. Num. 15. à Deo graviter puniti sunt filii Israël, quòd ad ollas carniùm Egypti inhiansent. Proverb. 6. Spiritus sanctus jubet ut *custodiamus nos à blanda lingua extranea.* *Non concupiscat pulchritudinem ejus*

cor tuum. Job. 6. *Quis conjugium ita suscipiant, ut... sue libidini ita vacent sicut equus & mulus... habet potestatem demonium super eos. Tu autem... accipies virginem cum timore Domini, amore filiorum magis quàm libidine ductus.*

Novi quoque Testamenti Scriptura temporalium amorem prohibet, 1. Joan. 2. *Nolite diligere mundum, neque ea qua in mundo sunt.* Quid est, nolite diligere ea quæ in mundo sunt? nolite diligere divitias, nec honores, nec carnis voluptates: subjungit namque Joannes, *Omne quod est in mundo, aut concupiscentia carnis est, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vitæ.* Ubi per carnis concupiscentiam, Augustino interprete tr. 2. in epist. Joann. intelligit amorem, seu desiderium earum rerum, quæ pertinent ad carnem, sicut cibus, & concubitus, & cetera hujusmodi, cum annexis voluptatibus. Per oculorum concupiscentiam intelligit omnem curiositatem videndi, sciendi, experiendi: *Per oculos enim maximè curiositas prævalet*, ait Augustinus in Psal. 8. Per superbiam vitæ intelligit amorem omnium illarum rerum, unde apud homines sæculi homines magnificantur, ut sunt honores, divitiæ, gloria, potentia, &c. Prohibet proinde Joannes omnem humanam cupiditatem. Quia triplici illâ concupiscentiâ, seu cupiditate, humana cupiditas adæquatè dividitur. *Nihil quippe invenis undè tentetur cupiditas humana; nisi aut desiderio carnis, aut desiderio oculorum, aut ambitione sæculi.* Augustinus tr. 2. in epist. Joan. Unde in Psal. 8. dicit, quòd *hac tria genera vitiorum, voluptas carnis, & superbia, & curiositas, omnia peccata concludunt.*

Paulus etiam (Augustino teste lib. 1. de moribus Eccl. c. 20.) *jubet nihil hujus mundi diligere, cum ait Rom. 12. Nolite conformari huic sæculo.* Temporalia namque & mundana propter se diligere, est ipsis conformari; eodem Aug. ibidem. c. 21. dicente, *ei rei quemque conformari, quam diligit.* Siquidem talis est unusquisque, qualis ejus dilectio est. Aug. tr. 2. in epist. Joan. sive quale est quod diligit, ut Rupertus ait in illud Osee 9. *Facti sunt abominabiles, sicut ea qua dilexerunt.* Unde iterùm Augustinus serm. 121. *Amando Deum, efficitur dii.* Et *amando mundum, dicimur mundus.* Et citato tr. 2. in epist. Joan. *Si terram diligis, terra eris.* Itaque nisi voluntas, quidquid in eis rebus capit, ad meliorem veriorumque vitam (æternam, seu Deum) referat... quid aliud facimus, nisi quod Apostolus facere prohibet, dicens: *Nolite conformari huic sæculo?* Idem l. 11. de Trin. c. 15. Istis proinde verbis præcipit Apostolus, ut *quidquid in usu temporalium rationabiliter facimus, æternorum adipiscendorum amore faciamus, per ista transeuntes, illis adherentes.* Idem lib. 12. de Trin. c. 13.

Rursus idem Apostolus 1. Cor. 3. *Quintus sar hoc mundo, quasi non utantur.* Ad quæ verba